

- Восканян Г. Р. Опыт анализа предложений, содержащих перформативы-обязательства (на материале современного английского языка) / Г. Р. Восканян // Проблемы синтаксиса словосочетания и предложения в современном английском языке : межвуз. сб. науч. тр. – Пятигорск, 1987. – С. 45-52.
- Кубрякова Е. С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигмального анализа) / Е. С. Кубрякова // Язык и наука конца 20 века; под ред. Ю. С. Степанова. – М. : Ин-т языкознания РАН, 1995. – С. 144-238.
- Михеев М. Ю. Перформативное и метатекстовое высказывание (или чем можно испортить перформатив?) / М. Ю. Михеев // Логический анализ языка. Противоречивость и аномальность текста. – М. : Наука, 1990. – С. 213-225.
- Остин Дж. Слово как действие / Дж. Остин ; пер. с англ. // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1986. – Вып. 17 : Теория речевых актов. – С. 22-130.
- Почепцов Г. Г. Избранные труды по лингвистике / Почепцов Г. Г. – Харьков : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2009. – 556 с.
- Романов А. А. Прагматические особенности перформативных высказываний / А. А. Романов // Прагматика и семантика синтаксических единиц. – Калинин, 1984. – С.86-92.
- Серль Дж. Р. Классификация речевых актов / Дж. Р. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XVII. : Теория речевых актов. – М. : Прогресс, 1986. – С. 170-195.
- Сусов И. П. Коммуникативно-прагматическая лингвистика и ее единицы / И. П. Сусов // Прагматика и семантика синтаксических единиц : межвуз. сб. научн. трудов. – Калинин : Изд-во Калинин. ун-та, 1984. – С. 3-12.
- Частникова С. А. Статус речевого акта промисива / С. А. Частникова // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Харків. – 2004. – № 636. – С. 105-108.
- Частникова С. А. Прагмасемантические разновидности речевых актов обещания / С. А. Частникова // Культура народов Причерноморья. – № 82. – Т. 2. – Симферополь : Межвузовский центр «Крым». – 2006. – С. 217-220.
- Шевченко И. С. Абрис когнитивного вектора прагмалингвистики / И. С. Шевченко, И. П. Сусов, Л. Р. Безуглая // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Харків. – 2008. – № 811. – С. 3-7.
- Шевченко И. С. Становление когнитивно-коммуникативной парадигмы в лингвистике / Ирина Семеновна Шевченко // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Харків. – 2004. – № 635. – С. 202-205.
- Brandt M. Die performativen Äußerungen – eine empirische Studie / [Brandt M., Falkenberg G., Fries N. et al.] // Zeitschrift für Phonetik, Sprachwissenschaft und Kommunikationsforschung. – 1990. – Bd. 43. – Heft 3. – S. 355-369.
- Brown P. Politeness : Some universals in language use / Patricia Brown, Steven Levinson. – London, etc. : CUP, 1987. – 345 p.
- Fraser B. Verdeckte Performative Äußerungen / B. Fraser // Sprechaktheorie. Ein Reader / hrsg. und aus dem Engl. üb. von P. Kußmaul. – Wiesbaden : Athenaion, 1980. – S. 151-172.
- Katz J. J. Propositional Structure and Illocutionary Force / J. J. Katz. – New York, 1977. – P. 99-102.
- Rolf E. Verbalhornungen der Handlungsanalyse / E. Rolf // ZGL. – Jg. 15. – 1987. – № 1. – P. 83-92.
- Graffe J. How to promise revisited. Eine Taxonomie kommissiver Sprechakte / J. Graffe // Pragmatax. Akten des 20. Linguistischen Kolloquiums. – Braunschweig : Burkhard, 1985. – S. 179-188.
- Meyer-Hermann R. Haben “performative Formeln” und/oder “performative Äußerungen” metakommunikative Funktion? / R. Meyer-Hermann // Frier W. (Hg.) Grundfragen der Textwissenschaft. – Amsterdam : Rodopi, 1979. – 323 S.

Список джерел ілюстративного матеріалу

- Delius F. C. Der Königsmacher / F. C. Delius. – 1. Aufl. – Berlin : Rowohlt, 2001. – 318 S.
- Noak B. Bastian / B. Noak. – М. : Ин. язык, 2001. – 352 с.
- Oswald G. M. Alles was zählt / G. M. Oswald. – 2. Aufl. – München: Deutscher Taschenbuch Verl. – 2003. – 199 S.
- Sachs H. Der Henno / H. Sachs // Werke in zwei Bänden. – Berlin : Aufbau-Verlag, 1972. – Bd. 2. – S. 113-144.
- Sachs H. Die zween Ritter von Burgund / H. Sachs // Werke in zwei Bänden. – Berlin : Aufbau-Verlag, 1972. – Bd. 2. – S. 85-122.
- Sachs H. Das Wildbad / H. Sachs // Werke in zwei Bänden. – Berlin : Aufbau-Verlag, 1972. – Bd. 2. – S. 157-170.
- Sachs H. Der Roßdieb zu Fünsing mit den tollen diebischen Bauern / H. Sachs // Werke in zwei Bänden. – Berlin : Aufbau-Verlag, 1972. – Bd. 2. – S. 298-311.
- Spörrle M. Ist der Herd wirklich aus? / M. Spörrle – 2. Aufl. – Hamburg : Rowohlt Taschenbuch Verl., 2005. – 156 S.

УДК: 811 111:81`42

ШЕВЧУК О. В.

(Запорізький національний університет)

ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ТА ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРАМАТИКИ КОНСТРУКЦІЙ

У статті розглядається поняття «граматики конструкцій». Поняття «конструкція» займає одне з центральних місць у лінгвістичній теорії, і така теоретична значущість цілком виправдана і підтверджена часом. Конструкція завжди була невід'ємним елементом традиційного лінгвістичного аналізу, що використовувався вченими в якості базисної структурної одиниці для дослідження граматичного ладу пропозицій.

Ключові слова : конструкція, граматика конструкцій, відмінок, пропозиція, геіштальт.

Шевчук О. В. Исторические предпосылки и объект исследования грамматики конструкций. В статье рассматривается понятие «грамматика конструкций». Понятие «конструкция» занимает одно из центральных мест в лингвистической теории, и такая теоретическая значимость полностью оправдана и подтверждается временем. Конструкция всегда была неотъемлемым элементом традиционного лингвистического анализа, который использовался учеными в качестве базовой структурной единицы для исследования грамматического строения пропозиции.

Ключевые слова : конструкция, грамматика конструкций, падеж, пропозиция, геіштальт.

Shevchuk O. The Historical Background and the Object of the Constructive Grammar Research. The article regards the phenomenon “the Construction Grammar”. The term “construction” takes one of the central positions in the Linguistics. Its theoretical importance is entirely grounded and proved by time. The construction has always been a necessary component of the traditional linguistic analysis, that was used by the scholars as a basic structure unit for the research of the proposition grammar structure. The construction approach in Linguistics origins in the Case Grammar, that was developed by Ch. Fillmore. He represented some articles which concerned the Frame Semantics at the end of 1960s and at the beginning of 1970s. The Frame Semantics has become the main component of the Construction Grammar analysis. The modern researches in the field of the Frame Semantics are widened with the help of the intensive corpuse researches within Ch. Fillmore’s project which was called “the Frame Net”. Ch. Fillmore had been working at the constructive grammar together with P. Kay, who concentrated mainly on the formalization of its various semantic aspects. In the 1990s P. Kay’s works were aimed at the perfection of the descriptive system and the common formalization of the grammar constructions. Embodied Construction Grammar is so called “carried out” constructive grammar. It is the scientific approach in Linguistics aimed at the computer usage of the received results. This approach is a means to model the cognitive and nervous mechanisms of the language units linguistic behaviour with the help of the computer.

Key words: the construction, the constructive grammar, the case, the proposition, the geshtalt.

Сама логіка розвитку граматичних досліджень, особливо в галузі когнітивної лінгвістики, мотивує синтаксистів і морфологів шукати ті чи інші конкретні рішення семантичної класифікації лексики. У цій сфері в рамках традиційного трансформаційного синтаксису виник особливий напрям лексико-граматичних досліджень, який демонструє надзвичайно сильну залежність утворень синтаксичних структур від їхнього лексичного наповнення. У якомусь сенсі продовженням цієї самої ідеї є граматики конструкцій Ч. Філлмора [Fillmore, Kay 1992], у якій акцент робиться не стільки на описі семантики певних синтаксичних конструкцій, скільки на докладному аналізі лексико-семантичних обмежень, що стосуються заповнення всіх можливих «місць» в кожній такій конструкції [Fillmore 1985, с. 73].

Оскільки поняття «конструкції» є фундаментом всієї нашої роботи, то в цій главі ми постараємося представити основні етапи еволюції поняття «конструкція» у загальній парадигмі лінгвістичного аналізу, починаючи з найбільш класичних, традиційних трактувань і закінчуючи в деякому сенсі новаторськими поглядами на конструкцію, висловленими представниками конструкційних граматики (Fillmore 1990, 1992; Kay 1992, 1997; Goldberg 1995). Такий підхід дозволить нам запровадити і використовувати в роботі термін «конструкція» у новому значенні, що виникло на базі теорій когнітивної лінгвістики та інших теорій сучасного синтаксису, які будуть розглянуті в теоретичній частині нашого дослідження. Окрім цього, планується також простежити, які дослідження послужили передумовою до виникнення теорії граматики конструкцій, продуктом якої і є нове розуміння конструкції як структурної одиниці мови з власною семантикою.

Існують два основних типи синтаксичних одиниць, що потрапляють під визначення «конструкція»: (1) словосполучення (у вітчизняній традиції), або іменна група (розуміння, прищеплене російській школі трансформаційними граmaticами Хомського); та (2) речення, які «при будь-якому тлумаченні виступають в плані синтаксису як граmaticно оформлені побудови, тобто як граmaticні структури» [Іванова, Бурлакова, Почепцов 1981, с. 100].

Слід також зазначити, що наявність предикативно пов’язаних граmaticчних суб’єкта і предиката багато дослідників вважають обов’язковим властивістю пропозиції. Ці члени речення кваліфікуються як головні, оскільки вони формують предикативну основу пропозиції, його «конструктивний мінімум» [Сусов 2000]. Але в конструктивний мінімум деякі дослідники включають, крім підмета і присудка, також доповнення, тобто крім суб’єкта і предиката в судження або висловлювання включається ще й об’єкт. У конструкціях з безоб’єктними, неперехідними (у широкому сенсі) дієсловами відсутня позиція доповнення (інакше кажучи, вона представлена нулем).

Таким чином, «кожне речення – це певна синтаксична конструкція, конструкція в такому позначенні пропозиції – мертва метафора, що втратила свою образність; але ідея, що лежить в основі такого найменування, відображає деякі дійсно існуючі особливості явища. Звертаючись знову до метафоричного змісту висловлювання, можна вказати, що, подібно до будь-якої іншої конструкції, речення має так званий структурний каркас, що його тримає ... »

[Іванова, Бурлакова, Почепцов 1981, с. 207].

Визначення конструкції як «синтаксичного каркасу» речення, який може демонтуватися на більш дрібні структурні блоки, що його складають – іменна дієслівна група, фраза або словосполучення – здатні замінювати один одного, породжуючи практично незліченні синтагматичні побудови відповідно до принципів лінеаризації певної мовної системи. Проблема різних концепцій трактування поняття «конструкція» є лейтмотивом більшості науково-дослідницьких робіт з проблем граматичного ладу мови у вітчизняній лінгвістиці [Адмоні 1958, 1964; Апресян 1985; Блох 1984,2000; Бондарко 1984,2001; Бурлакова 1984; Власова 1980; Дмитрієва 1975; Долинина 1981; Іофік 1972, 1975; Іртенєва, Барсова, Блох, Шапкін 1969; Колшанській 1965; Мельчук 1974, 1975,1985, 1991; Милих 1979; Мухін 1975, 1987; Назарова 1971; Недялков 1983; Падучева 1974, 1992; Петунін 1981; Почепцов 1971, 1976; Слюсарєва 1981; Сусов 1975,1980, 2000; Тестелец 2001; Хвесіна 1983; Шведова 1960,1969; Шлейвіс 1976; Штеллинг 1996].

Безперечно, спосіб подачі даного надзвичайно важливого поняття в лінгвістиці може варіюватися, але суть його залишається та ж: «... під конструкцією пропозиції розуміється семіотична сутність, що має означається (план змісту) і що означає (план вираження) [Bergen 2009, с. 150] Елементи плану вираження описуються через їх форму, позицію (формальні властивості) і через здатність задавати форму, позицію і референцію інших, що відносяться до цього ж рівня елементів (функціональні властивості). Властивості елементів плану вираження підсумовуються в категоріях «підмет», «пряме доповнення», «обставина» [Полінська 1989, с. 112].

Одним з чудових властивостей мови є пластичність і рухливість її системи по відношенню до потреб і завдань мовного спілкування. У лексиці ця якість проявляється в можливостях утворення нових слів і вживання в переносних значеннях існуючих в широкому діапазоні можливостей поєднання лексичних смислів слів. У синтаксисі – у можливості побудови з великого, але кількісно обмеженого інвентарю слів і на основі кількісно невеликого (порівняно зі словником / лексиконом) набору граматичних правил практично необмеженого числа нескінченно різноманітних пропозицій. [Матченко 2011] Але якщо у бік збільшення розміру і складу речення структурні межі можуть бути досить широкими, то протилежно спрямована процедура згортання чітко обмежена. Такою межею і визначається елементарне речення.

Мінімальна за складом, найпростіша за граматичною будовою і змістом «монопредикативна» структура [Дмитрієва 1975, с. 82] відповідатиме поняттю структурної схеми пропозиції. Конструкція, побудована за структурною схемою з експліцитно реалізацією компонентів структурної схеми (і тільки їх), називається елементарним реченням або клауз. Ось як прокоментував термін «клауз» Я. Г. Тестелец: «Клаузен називається будь-яка група, в тому числі і не предикативная, вершиною якої є дієслово, а за відсутності однозначного дієслова – зв'язка або граматичний елемент, який грає роль зв'язки. Термін «клауз» точно відповідає англійському “clause”, те саме поняття в лінгвістичній літературі російською мовою називають елементарним реченням або предикацією. Пропозиція представляє собою фінітних клауз» [Тестелец 2001: 256].

Грамматика конструкцій – це відносно новий напрям теорії мови, який на сьогодні отримав надзвичайно широке поширення у світовій лінгвістичній думці. Ця знаково-базована теорія мови організована навколо поняття граматична конструкція, яка, в свою чергу, являє собою кореляцію між формою і змістом, функцією, та є безпосередньо об'єктом дослідження граматики конструкцій. Грамматична конструкція є символічним знаком, що визнається основною елементарною одиницею лінгвістичного аналізу і репрезентації.

Головна ідея граматики конструкцій полягає у прагненні розробити систему опису мови, в якій марковані конструкції, тобто більшою чи меншою мірою «ідіоматизовані» структури, представлені у тій же формальній системі, що і регулярні, «ядерні» моделі. В

основі цього напрямку знаходиться положення про те, що між традиційними рівнями мови – фонетикою, лексикою, граматиною, прагматикою – немає чітких меж, вказані рівні утворюють єдиний континуум, а одиниці всіх мовних рівнів від морфеми до висловлювання і цілого тексту трактуються як конструкції.

Поняття «конструкції» неспроста займає одне з центральних місць у лінгвістичній теорії, і така теоретична значущість цілком виправдана і підтверджена часом. Конструкція завжди була невід’ємним елементом традиційного лінгвістичного аналізу, що використовувався вченими в якості базисної структурної одиниці для дослідження граматичного ладу пропозиції. На ранніх етапах розвитку трансформаційної граматики [Chomsky 1957, 1965], однак, відбулася деяка переоцінка даного поняття, але конструкція зберегла свій центральний статус, і в рамках граматики структури безпосередніх складових (до них ми зараховуємо і трансформаційні, і породжують граматики) під конструкцією розуміється структура фраз (групи слів: іменна група тощо), які формують речення.

Таким чином, можна з упевненістю стверджувати, що теорія граматики конструкцій явним чином відштовхується від прийнятих традицій, і, перш за все, від синтаксису Хомського, що не завадило йому згодом «скасувати» конструкції, визнавши їх “epiphenomenal” – такими, що виводяться із загальних правил.

Конструкційний напрям бере свій початок у граматиці відмінків (Case Grammar), засади якої дослідник Ч. Філмор представив у низці статей кінця 1960-х – початку 1970-х, та у ранній версії своєї фреймової семантики (Frame Semantics). Фреймова семантика стала семантичною складовою аналізу граматичних конструкцій. Сучасні дослідження в галузі фреймової семантики розширюються за рахунок інтенсивних корпусних досліджень в межах проекту Ч. Філмора Frame Net, що втілюється в International Computer Science Institute у Берклі. Так, конструкційна граMATика Ч. Філмора розвиває ідеї конструктивної граматики Дж. Лакоффа та Х. Томпсона. Головне місце у ній посідає поняття граматичної конструкції, що трактується як синтаксична структура речення [Загнітко 2007, с. 294]. Синтаксичні позиції заповнюються синтаксичними одиницями або маркерами, що вводять згорнуті синтаксичні конструкції і дають змогу репрезентувати речення у розгорнутому вигляді.

Іншою предтечею граматики конструкцій є теорія Джорджа Лакоффа, відома як Гештальт ГраMATика (Gestalt Grammar), що була розроблена в Каліфорнійському університеті в кінці 1970-х в межах традиції генеративної семантики. Низка положень Гештальт Граматики, зокрема такі як – значення цілого не є композиційною сумою значень окремо взятих частин та конструкції самі по собі мають значення – стали основоположними для всіх напрямів граматики конструкцій. Якщо у 1977 році когнітивну граматику Дж. Лакоффа та Х. Томпсона було доповнено теорією гештальтів, то в кінці 80-х років вона дещо відходить від концепцій породжувальної семантики, відмінкової граматики, а також і теорії гештальтів. Нова версія, розроблена Дж. Лакоффом у співпраці з П. Кеєм та Ч. Філмором, стоїть ближче до породжувальної семантики, з якої запозичені її наступні принципи:

- мова є частиною загальної когніції та використовує загальні когнітивні механізми;
- первинна функція мови – це передача значення, а граMATика має безпосередньо показувати, як параметри форми пов’язані з параметрами значення тощо.

Теорія гештальтів Дж. Лакоффа доповнює щойно написану когнітивну граматику. Сам термін «гештальт» походить від німецького “Gestalt” – «фігура», «образ», «форма», «структура». Він поширений у спеціальних психологічних теоріях, що називаються «гештальт-психологією». Увівши поняття «гештальт», Дж. Лакофф адаптує його до своєї концепції та узагальнює у такий спосіб:

- гештальти суть цілісні об’єкти та водночас складаються з частин, проте ціле не зводиться тільки до суми своїх частин;
- гештальти можуть бути розкладені на складники більше, ніж у якийсь один спосіб, залежно від таких важливих чинників, як усталено-прийнятий погляд, позиції спостерігача,

аспект спостереження (дослідження), тощо.

- відношення між такими складниками гештальту можуть також бути різноманітними, залежно від певного погляду, обраної позиції;
- гештальти можуть мати зв'язки з іншими гештальтами: бути їх частиною або спроектованими на ці чи інші гештальти. Проектування може бути засноване на логічному виведенні, на довільних, символічних та культурних асоціаціях.
- гештальти, інкорпоровані як частини в інші гештальти, можуть отримувати нові властивості, наприклад перетинатися;
- гештальти – це структури, що використовуються в мовних, ментальних, перцептуальних, моторних та інших процесах, проте й самі такі процеси можна трактувати як гештальти;
- під час аналізу гештальтів немає необхідності в розкладанні сутності на елементарні компоненти.

Основні сподівання, покладені на теорію лінгвістичних гештальтів, полягали в тому, що, по-перше, в категоріях лінгвістичних гештальтів можна буде описати та пояснити співвідношення глибинних та поверхневих форм мовних висловлень і, по-друге, що активна взаємодія – саме через гештальти – лінгвістики з психологією, філософією, логікою, антропологією, соціологією, літературою, тощо, сприятиме найбільшому прогресу в творенні лінгвістики, в якій основним є «вивчення людини через мову».

На сьогодні, майже через двадцять років після того, як Дж. Лакофф оприлюднив свою «гештальт-орієнтовану» інтегральну концепцію дослідження мови (1977 р.), її вже не сприймають як дещо парадоксальне, особливо зважаючи на те, що в сучасному лінгвістичному контексті «антропоцентрична» парадигма знов посідає одне з чільних місць. Ідеї Дж. Лакоффа виявилися плідними для створення моделей мовної поведінки в штучному інтелекті. У наш час вони цілком співзвучні з антропоцентричними та когнітивними підходами у лінгвістиці (концепція дослідження та моделювання мови). Починаючи з середини 1980-х Ч. Філмор працював над граматикую конструкцій у тісній співпраці з П. Кейем, який головним чином зосереджувався на формалізації різноманітних семантичних аспектів ГК. З середини 1990-х і подальше більшість робіт П. Кея спрямовувалися на удосконалення системи запису та загального формалізму ГК. Він тісно співпрацював з І. Сагом, зблизивши ГК з іншою формалізованою граматикую теорією Head-Driven Phrase Structure Grammar (граматикую лексично заданих фразових структур).

На сьогодні, граматику конструкцій це гетерогенна галузь лінгвістичної думки, що включає низку напрямів. Історично перший підхід, що відкрито проголосив себе як «граматику конструкцій», – це граматику конструкцій Берклі (Berkeley Construction Grammar (BCG)). Перші розвідки у цій галузі з'явилися наприкінці 1980-х на початку 1990-х [Boas 2013, с. 233]. Цей напрям зосереджується на формальному аспекті конструкцій та послуговується для опису синтаксису моделлю, базованій на уніфікації. На сьогодні граматику конструкцій Берклі поєдналася з формалізованою граматикую теорією Head-Driven Phrase Structure Grammar, у результаті утворився новий конструктивістський напрям під назвою «знаково-базована граматику конструкцій».

Знаково-базована конструкційна граматику (SBCG – Sign-Based Construction Grammar) – це напрям, що поєднує ідеї розвинуті за чверть століття досліджень у галузі Head-Driven Phrase Structure Grammar (HPSG) з розвідками у сфері традицій Berkeley Construction Grammar (BCG). Її мета – розширити емпіричне покриття HPSG та надати BCG більш стійке теоретичне підґрунтя. Знаково-базована граматику конструкцій визнається як формалізована версія Граматики конструкцій Берклі, з декількома безпосередніми змінами у системі позначень. Аналітична точність цього напрямку ГК сприяє прозорішому емпіричному передбаченню та спростуванню, підвищеній порівнюваності даних між мовами та загальній теоретичній ясності.

Більшість лінгвістів здійснюють свої дослідження в загальному напрямі ГК, не приєднуючись до будь-якого конкретного напрямку. Спостерігається підвищений інтерес до діяхронічного аспекту граматичних конструкцій, а звідси і до запозичення методів та ідей граматикизації. Іншою сферою зростаючого інтересу є прагматичний аспект конструкцій. Ще однією галуззю зацікавлення конструкційних граматиків є опанування мовою, ця галузь стала особливо відомою завдяки роботам М. Томаселло.

Наступний конструктивістський напрям під назвою Fluid Construction Grammar розроблений для експериментів над походженням та розвитком мови. Цей напрям є повністю операціональним і комп'ютерно втіленим формалізмом для конструкційних граматики, який пропонує уніфікований механізм для парсингу та продукування мови. Fluid Construction Grammar інтегрує багато понять з сучасної комп'ютерної лінгвістики, таких як структура ознак та обробка мови на основі принципу уніфікації.

Embodied Construction Grammar (так звана «втілена» граматики конструкцій) – це напрям ГК, спрямований на комп'ютерне застосування отриманих результатів. Одним з головних питань, що цікавлять цей напрям є як мова використовується в реальних фізичних та соціальних контекстах. Вказаний конструкційний напрям є спробою змодельовати за допомогою комп'ютера когнітивні та нервові механізми, що лежать в основі людської лінгвістичної поведінки. Одним із головних положень є розуміння, що моделювання ментальних процесів відіграє вирішальну роль в обробці мови.

Radical Construction Grammar є результатом роботи її головного розробника лінгвіста У. Крофта у сфері типологічних досліджень. Цей напрям граматики конструкцій має справу головним чином з внутрішньою структурою конструкцій. Стверджується, що конструкції не отримуються в результаті поєднання їхніх частин, проте частини виводяться з конструкцій в яких вони вживаються.

Отже, Cognitive Construction Grammar (CCG) – це напрям, який має на меті запропонувати психологічно вірогідний опис мови, досліджуючи загальні когнітивні принципи, що слугують формуванню структури сітки мово-специфічних конструкцій.

Література

- Загнітко А. П.* Теорія сучасного синтаксису : Монографія. – Донецьк : ДонНУ, 2007. – 294 с.
- Матченко Г. В.* О классификации английских субстантивных компаундов [Электронный ресурс] / Г. В. Матченко // Ученые записки : Электронный научный журнал Курского государственного университета. – Курск, 2011. – № 1 (17) / URL : <http://scientific-notes.ru/pdf/018-016.pdf> – Дата обращения: 07.03.2012.
- Bergen B.* Embodied Construction Grammar in Simulation-Based Language Understanding / B. Bergen, N. Chang // Construction Grammars: cognitive grounding and theoretical extensions / J.-O. Ostman, M. Fried (eds.) – John Benjamins Publishing Company, 2009. – P. 147-190.
- Boas H. C.* Cognitive Construction Grammar / H. C. Boas // The Oxford Handbook of Construction Grammar / T. Hoffmann, G. Trousdale (eds.) – Oxford : Oxford University Press, 2013 – P. 233-253.
- Fillmore Ch.* Syntactic Intrusions and the Notion of Grammatical Construction / Ch. Fillmore – BLS – 1985. – № 11. – P. 73-86.